

EL SOMNI D'UNA NIT D'ESTIU.

El somni d'una nit d'estiu és una comèdia escrita per William Shakespeare, autor del segle XVI d'origen Anglès.

Aquesta obra vol reflectir que la vida és un somni el qual està ple de cegesa, imaginació i realitat. Però l'amor és el punt més fort i important ja que sobrepassa els obstacles dels diferents enamorats.

1- EL SIGNIFICAT DEL TÍTOL

Un aspecte que cal remarcar sobre el títol *El somni d'una nit d'estiu* en contrast amb les obres de Hamlet o Romeu i Julieta, és que aquest no és un nom propi sinó que engloba l'obra en general; mentres que Hamlet i Romeu i Julieta són els noms del protagonistes.

La presència de l'article determinat del sintagma el somni introdueix un indicatiu sobre el caràcter més universal del tema. No es refereix, doncs, a la funció centralitzada del somni, sinó una pluralització de tots els somnis.

Pel que fa a la paraula *nit*, cal dir que la nit és la única presència temporal i es refereix a la nit de vigília del primer de maig. Té una simbologia important en el món mitològic, ja que Titània i Oberon són esperits nocturns i no poden veure la llum del dia.

La lluna presència tant el *somni* com la *nit*, i cal dir que és un element molt important en l'obra.

2- PERSONATGES

PERSONATGES DEL MÓN REAL

Teseu:

Personatge que pertany a un estament social elevat ja que és el Duc d'Atenes. És bastant autoritari i té un pensament egoïsta, i aquest comportament es veu en els judicis que dicta als enamorats Hèrmia i Lisandre.

És un personatge pla, no evoluciona al llarg de l'obra.

Hipólita:

És la reina de les Amazones i promesa de Teseu. És somiadora i sensata. Aquest personatge no té massa participació en l'obra, però tot i això, la seva història amb Teseu funciona com a fil conductor de altres històries esmentades en la introducció.

Egeu:

És un home de classe social elevada, autoritari i egoïsta ja que no respecta l'amor entre la seva filla Hèrmia i Lisandre.

Hèrmia:

És la filla d'Egeu i germana de Hipólita. És una jove innocent que obeeix el que el seu pare li mana, però lluitarà pel seu amor amb Lisandre, encara que sigui d'amagat.

Lisandre:

És l'enamorat d'Hèrmia. Jove d'un cert nivell social que mostra la seva valentia enfrontant-se amb l'aristocràcia per l'amor d'Hèrmia.

Demetri:

Està enamorat d'Hèrmia, la qual no el correspon. Hi té un compromís matrimonial pactat entre les famílies malgrat contrarrestar amb la voluntat de la noia.

És orgullós i rebutja fredament la innocent Helena.

Helena:

És insegura però amb molt de caràcter i és capaç de tot per aconseguir l'amor de Demetri, fins i tot traïr l'amistat d'Hèrmia. A través del món fantàstic podem observar com es produeix un canvi en la relació amb Demetri.

Cabdell:

És un artesà teixidor que pertany a la classe mitjana en la seva societat. És un aficionat al teatre i egoïsta ja que vol interpretar tots el papers de l'obra. És infidel a la seva dona de qui no se sent enamorat.

És talòs i extrovertit malgrat que la gent es riu d'ell.

Cal dir que sorgeixen altres personatges que pertanyen a la classe social popular, molts dels quals són artesans que participen en l'obra de teatre de Píram i Tisbe.

PERSONATGES DEL MÓN FANTÀSTIC**Oberon:**

És el rei dels esperits nocturns. És envejós respecte Titània (reina de les fades) ja que vol la possessió del patge orfe que Titània cuida.

Titània:

És la reina de les fades. En aquest personatge es reflexa molt la mitologia (fades del bosc amb poders, etc.). També s'observa la seva ambició. És enamoradissa i llunàtica.

Puck:

És un follet del seguici d'Oberó, burla i interessat, ja que fa allò que li demana Oberon per tal d'aconseguir el seu respecte. És qui enreda la història d'Hèrmia, Lisandre, Helena i Demetri.

Cal dir que apareixen més personatges fugaços com és el seguici de Titània i els follets.

3- ARGUMENT

Totes les històries comencen separatament i acaben convergint al final de l'obra. Tres d'aquestes històries representa que són reals, mentre que l'altre procedeix del món de la fantasia; però la història dels artesans-actors encreuen una altra de ficció dintre la ficció: la de Píram i Tisbe. El món dels esperits està

relacionat amb els dos enamorats dels actors pel nexa del filtre (gota d'extracte de flor) que Puck i Oberon posen als ulls de Lisandre i Demetri, i pel fet que Oberon se serveix del Cabdell per gastar una broma a Titània. El final de l'acte 5 relaciona també el món dels esperits amb el de Teseu i Hipòlita. El món i la història dels esperits, doncs, actua com a fil conductor dels altres tres móns i les altres tres històries. I finalment, cal remarcar que el món de Teseu i Hipòlita fa de marc que inclou tots els altres i s'hi relaciona mitjançant esdeveniments, com per exemple, el d'Egeu, que recorre al duc apel·lant la llei que ha de castigar la seva filla per la seva oposició a seguir els dicats del seu pare. És així com els enamorats hi entren en contacte.

Aquesta obra presenta diferents situacions que estan relacionades entre sí. Es presenten quatre històries paral·leles:

- La història entre Teseu i Hipòlita, que fa de fil conductor de l'obra
- La història de Lisandre, Hèrmia, Demetri i Helena
- La història dels artesans d'Atenes
- La història entre Oberon i Titània (aquesta és la història imaginària)

Hi trobem, a més, tres nivells argumentals perfectament diferenciats:

- Hi ha un argument **real de la comèdia**. Aquest és el que relata les històries sentimentals dels personatges reals (Teseu i Hipòlita; Lisandre, Hèrmia, Demetri i Helena).

Aquest és un punt d'enllaç del món fantàstic amb el món real. Egeu vol casar Demetri amb la seva filla Hèrmia, però ella s'hi oposa perquè està enamorada de Lisandre. Aquests dos decideixen escapar per salvar-se del judici imposat per Teseu, i li expliquen a Helena el seu pla. Aquesta, per aconseguir l'amor de Demetri li ho explica, i d'aquesta manera acaben tots quatre al bosc, dos per un cantó i dos per un altre. Oberon veu el rebuj de Demetri vers Helena i mana a en Puck que posi sobre els ulls de Demetri unes gotes d'extracte d'una flor amb unes característiques màgiques i aquest, al despertar, s'enamoraria de la primera dona que veïés. Puck, que no sabia qui era Demetri, s'equivoca i les posa en els ulls de Lisandre, el qual al despertar-se veu Helena. Així, es produeix una situació d'embolic que Puck ha d'arreglar.

- A aquest argument s'hi juxtaposa un segon purament **teatral**. En aquest participa el grup d'artesans que assajen l'obra de teatre de Píram i Tisbe que volen representar al Duc d'Atenes (Teseu).

Van al bosc per assajar-ho sense la mirada del poble i s'enllaça també aquesta història amb el món fantàstic.

Pel que fa a l'obra dels artesans, està mancada de imaginació i és aquí on es pot establir el contrast entre l'obra dels artesans i la de Shakespeare; una crítica a les obres teatrals que es feien fins al moment.

- L'altre argument és el que podríem anomenar **oníric**, en el que hi participen Oberon, Titània, Puck i el seguici (fades i follets).

Titània (enamorada de Teseu) i Oberon (enamorat de Hipòlita) ténen una discussió per tenir el petit patge. Oberon vol donar-li una lliçó posant-li les mateixes gotes que Puck posa a Lisandre perquè s'enamori de l'ésser viu més horrible. Puck, fent de les seves, transforma al Cabdell artesà en mig ruc i Titània s'enamora d'ell al ser el primer ésser viu que veu. Finalment Oberon li treu l'encanteri a tots dos fent que Titània s'enamori d'ell.

4- LA SIGNIFICACIÓ: TEMES I SUBTEMES

L'AMOR.

Segons Salvador Oliva ha manifestat en el pròleg, en tota la història s'hi representen diferents tipus d'amor d'aquests. Aquests tipus d'amor són:

- L' **amor adult** que és l'amor dels pares
- L'**amor adolescent** que és l'amor entre Lisandre i Hèrmia
- L' **amor en crisi** com el d'Oberon i Titània
- L' **amor aberrant** o **no correspons** que és el d' Helena i Demetri
- L' **amor paròdic** mostrat entre el Cabdell i Titània

LA MITOLOGIA.

És un tema principal en el que cal destacar la influència de la mitologia nòrdica i de la grega i el paper important que té , a la mitología clásica, la deesa blanca de les tres voluntats (representa Titània). La primera forma d'aquesta deesa és la del cel, que s'anomena Lluna, Cíntia i Febe. La segona és la de la terra: s'anomena Diana i és la deesa caçadora. Finalment tenim la deesa del món subterrani, anomenada Hècate, que apareix almenys dues o tres vegades en l'obra.

S'ha de remarcar la presència de la LLUNA està present i contempla, és el testimoni de les coses que passen, però també actua. Algunes vegades ha fa obertament, i d'altres simplement exerceix les seves influències, o bé possibilita que passin coses que no són corrents. No solament presideix el somni dels enamorats, sinó tot el somni; és a dir, tota l'obra, i fins i tot dibuixa la possible influència d'Oberon i Titània sobre Teseu i Hipólita, tot i que aquests dos móns no apareixen mai junts en cap moment de l'obra.

LA SOCIETAT

Pel que fa a la societat, podem dir que hi ha una societat de diferents estaments, com el rei, noblesa, artesans, indigents... Cal dir que en aquesta obra es reflexen, en les diferents escenes, els diferents estaments i classes del món real, i fins i tot del món imaginari, com per exemple la reina de les fades i el següici.

Podem afirmar que la ciutat d'Atenes de l'època es veu molt ben reflexada en l'obra on ens hi mostra mercats, classe popular, artesans i mercaders...

Per una altra banda també podem observar la influència de Shakespeare en la societat mostrant la consideració que tenien els actors en aquella època ja que la professió d'actor estava considerada sense futur. També podem remarcar que els papers de dones en les representacions teatrals eren representats per homes perquè no estava ben vist que les dones actuessin. I finalment hem de dir que en els teatres la gent es situava segons la seva classe social.

LA FAMÍLIA.

La funció més significativa de l'obra és la de representar el conflicte entre pares i fills, i això ho podem veure en l'enfrontament que hi ha entre Hèrmia i el seu pare a l'hora de decidir amb qui s'ha de casar Hèrmia. Aquí és on es reflexa l'autoritat del pare i el respecte que han de tenir els fills cap a ell. Referent a aquest subtema és necessari dir, per tindre una visió més àmplia, que el pare (la figura de l'home) és qui pren les decisions dels conflictes que l'envolten mentre que la dona s'ha de reserir i acceptar la opinió del seu marit encara que es contradigui amb la seva. Per una altra banda, la dona no pot ser qui es declari a l'home, el sexe femení ha de seguir unes normes per ser fines, elegants i, en definitiva dames.

Pel que fa a la família en general, un punt que cal esmentar és l'oposició entre dues visions diferents de la vida presentades en dues generacions diferents: ls de la gent madura i la de la gent jove.

5- ESTIL

En aquesta obra, Shakespeare inclou característiques del teatre elisabetià, com per exemple el llenguatge on els diàlegs solien estar escrits en versos blancs. L'ambientació estava bastada en l'*atretzo* (allò que porten els personatges, accessoris) que era molt sumptuós. En les representacions no hi havia decorats o si n'hi havia eren molt simples i pobres.

6- TEMPS I ESPAI

L'escena comença a la ciutat d'Atenes i segueix al bosc de les rodalies. Aquest bosc és sempre tenebrós, fosc, misteriós i frondós.

Podem veure que tots els actes succeeixen de nit, excepte els que ens serveixen d'introducció i de desenllaç, on la lluna té molta importància com ja hem esmentat anteriorment.

Estem parlant d'una altra època, on les estacions eren només tres (no existia la primavera) i l'estiu començava el primer de maig. La tradició en l'època de Shakespeare era sempre fer una festa en un bosc al costat de la ciutat per aquest dia.

Bibliografia

– W. Shakespeare: El somni d'una nit d'estiu

Traducció de Salvador Espriu

Ed. Vicens Vives i Tv3 Televisió de Catalunya

–Rosa Fontanet i Manel Navarra: dossier Aproximació al teatre de Shakespeare

SEMINARI el gust per la lectura